

ציוני סילבר
בית לבו או ראש לבן

הודעתו של גי מולה, כי מנוי וגמור עם צרפת ללחום בפאנאיסלאמיות. "מהי האמת על...?" אולם לא הודעה ממפקדת זו של ראש ממשלת צרפת גרמה לבהלה הגדולה. חשובה הרבה יותר הייתה הידיעה שמעליה, שקוצצה באופן אכזרי בגליונות החישים.

"מהי האמת על חיסול בנק יפת ופויכט-ונגר?" שאלה הכותרת. ובסוף הידיעה הודיע הכתב הכלכלי: "לחזיקו השמועות על מגמת פויכטונגר לחסל את עסקי הבנק בא-רץ ישנן שתי עקבות... פקיד גבוה לשעבר של בנק לאומי לישראל רכש חלק ניכר מ'מניות בנק פויכטונגר..."

בגליונות החדשים שאלה הכותרת רק "מהי האמת על חיסול של בנק יפת?" ואילו בנוף הידיעה חסר אותו קטע בכלל. הודעתו של גי מולה לא מללה את החלל הלבן. **התקפת לב.** צנזורה מאוחרת זו על דברי הכתב לא הספיקה. למחרת היום הופיעה בראש העמוד האחורי של ידיעות אחרונות ידיעה יפה: "בנק פויכטונגר מג' דיל הונגרי, בתוספת הערה כי "נפלה טעות במסירת הידיעה של כתבתנו... אנו מצטערים על הטעות."

באותו יום רבה התרגשות ירדה עוד מכה על הכתב: "ד"ר זיגברט פויכטונגר, הידוע המפורסם של הבנק וכן משפחת מגה-ליה, נתקף לפתע בהתקפת-לב ונפטר."

עתונות

"ענין חמור!"

למחרת היום בו חזרו פדויי השבי מדמ"ש, פתחו מאות אלפי אנשים את עתוני היום, חיפשו את תיאור המאורע האנושי הגדול. היכתה להם אכזבה: העתונים הבי-או רק סיפור יבש של עצם העברת השבויים. אף מילה, אף שיחה, אף ברכה מהשבוים יים לא הופיעה.

היתה לכך סיבה פשוטה: קציני הצבא שאירגנו את כל המאורע, לא סברו כי ל-אזרח הישראלי ישנה זכות כלשהי לקרוא על המאורע בעתונות שלו. הם שמרו סקופ ל-שבועון הצבאי במחנה, בעל התפוצה הקטנה בשוק האזרחי.

לא היה זה מינהג חדש. כבר למחרת פעולות חץ יוניס ועזה הכריזו העתונים חרם על המחנה. בשל העדפתו הבלתי-הוגנת על-ידי אנשי-צבא מסויימים על העתונות הכללית — העדפה שהזיקה באורח חמור ל-

(המשך בעמוד 12)

השבוע, שבועיים לפני פתיחת הקונגרס הציוני, שעליו להזיק את העולם היהודי להגנת ישראל, נכנס אבא הלל סילבר למסור, סו, חזר לאבריקה. הוא לא ישתתף בקונגרס.

חגים

בין חלמית לתרנגולת

משרד החינוך והתרבות, שדרש החודש מכל יהודי טוב לחוג את יום העצמאות על חלמיות במיץ עגבניות ותרנגולת ממולאה בורגול כסמל לקיבוץ הגלויות, לא נשאר יחיד לאורך ימים. השבוע הצטרף אליו יהודי די מוזקן וחובש כיפה, שהוציא לאור ביוון מת עצמו הגדה ליום העצמאות, בה יקראו המוני בית ישראל בין אכילת החלמיות לתרנגולת.

"איפה ההתלהבות והתרוממות הרוח ש' צריכה להתעורר בכל יהודי ויהודי שלב הם פועם בקרבנו?" שאלה ההגדה החדשה, ש' מחירה 500 פרוטה בארץ 500 סנט בחוץ-לארץ (להשיג בכל הקיוסקים). "וכי ישאלך בנך מחר מה הן הסיבות שגבמנו לתקומתה של המדינה... על זה השיב דוד בן-גוריון הנערץ מאד: כי עם ישראל קם לא לפי נס אחד כי אם על פי נסים רבים."

משחו גם על קולומבוס. המחבר, ד"ר יהודה הכהן למשפחת מאירוב, אח חתיק של לשכת בני-ברית ושל לשכת השלום שה בחולון, לא התעצל גם למנות את הנסים, המסומנים במספרים מאחד עד תשע. נס מספר שש, למשל: "קולומבוס בשעתו גילה את אמריקה ועם ישראל בימי הפרעות ברוסיה מצא מקום מקלט שם... ופעמיים אחינו בני בריתנו משם משיטים עזרה ותמיכה ביד רחבה."

כל קורא היה עולל לחשוב את החוברת לפירסום היתולי מיוחד במינה, אילמלא באה בראשו המלצה מכובדת ביותר: "החייבו זה עבר תחת הביקורת של כבוד הסופר והמשורר הנכבד דוד שמעוני, וסמך ידיו עליו."

המשק

הבדל קטן

היה זה יום קשה בשביל שמחה הולצ-הנדלר, מפיצו של ידיעות אחרונות. היה עליו לבקר בכל הקיוסקים, לקחת את גליונות עתון ולמסור תמורתם גליונות אחרים.

לקיוסקאים לא היה אכפת. גם הקוראים לא הרגישו בשום הבדל. רק חדייהמי כס יכלו לשים לב לכך שבמספר הרביעי נוספה לפתע מסגרת קטנה, שהכילה את

בעיר העברית הראשונה שני גראם מן ה'בשר הטמא ליום.

מפלגות

אצולה יחפנית

אחד המימכים המוזרים ביותר בעולם חבוי אישם במשרדו של משה שרת. זהו זכרון-דברים בכתב, שנחתם על-ידי שרת החוץ ושני נציגים של הפועל החזרות, יצחק רפאל וד"ר ישראל רוזנברג. תוכנו: תמורת תמיכתם של השותפים הדתיים בקואליציה ב"קו הנוכחי של משרד החוץ", ישתף מש' רד'החוף את הדתיים במנגנון שרות-החוף של המדינה.

במלים אחרות: אם יעזרו הדתיים לשרת לעמוד מול דויד בן-גוריון, יתן להם שרת כמה פרוסות מן העוגה המתוקה ביותר של הממשלה — משרות נציגויות ישראל בבי-רות העולם.

מפרעה שמנה. הדתיים לא התמהמהו, הודרו להגיש לשר-החוף רשימה של כמה עשרות מועמדים. היא כללה את כל העס'קים הדתיים שלא נקלטו במשרות העליונות של מפלגותיהם: עורכי-דין שלא הצ'ליחו להקים לעצמם משרדים משגשגים, קצינים משוחררים שלא נקלטו בחיים האזרחיים ואנשים כושלים אחרים. קרא להם בלולל אחד מחבריהם במפלגה: "אצולה יחפנית!"

בי. גיי. לא התלהב כלל לשבץ את בעלי-הכיסות במנגנון החוץ. אם לשתף את חברי-הקואליציה במשרות, טען בדקדק, הרי מגיעה זכות קדימה לאנשי מפ'ים ולאחוזות-העבודה. אולם לכך התנגד שרת. "במזרח יהיו אנשי השמאל אהודים מדי, ועל כן אי-אפשר לשל'חם לשם. במערב יהיו אנשי השמאל שור'אים מדי, כך שגם לשם אי-אפשר לשלחם."

עד שתלובן הבעיה בין ראש-הממשלה ו'שר-החוף שלו, תצטרך האצולה היחפנית להודיין בסבלנות. גם לשר-החוף אין הדבר בוער: הוא כבר קיבל מפרעה שמנה, בצד רת תמיכת הדתיים בממשלה בקו שלו ב'חודשים האחרונים.

ציונות

ונהיג בשר ודם

בימים עברו לא היה קיים ציוני קיצוני יותר מאשר אבא הלל סילבר. בימי המאבק נגד הממשלה הבריטית, תמך כמעט בגלוי באצ"ל, קיטר על הקו המתון של דויד בן-גוריון, דרש פעולה נמרצת וחמורה.

בשבוע שעבר, כשנפרדו מנהיגי המדינה מאבא הלל סילבר, נאלצו להסיק מסקנה עגומה: עתה, כשהמאבק נטוש נגד הממ'שלה האמריקאית, נעשה אבא הלל סילבר מתון מאד מאד.

תפקיד הפוך.

סילבר הוא רפובליקאי, בן מפלגתו של הנשיא איזוהואאר. רבים קיח כי כבוא העת ישמיע את דרישותו ישראל באונוי צמרת מפלגתו, יאיים עליה בנקמת הבוחרים היהודיים באמריקה.

אולם בימי שהותו של סילבר בארץ, נסתי'בר כי המצב כמעט הפוך. פה ושם נתעורר החשש כי סילבר בא לארץ דהקא בשליחות הצמרת של המפלגה הרפובליקאית, כדי ל'שכנע את ממשלת ישראל שלא תתקיף את הממשלה האמריקאית, תתן לענין הישראלי לשקוט בשנת הבחירות.

החשבוני: יותר קל לשכנע את דויד בן-גוריון שלא יפתח בריב עם ממשלת אמריקה, מאשר לשכנע את אייך שיתן נשק לישראל.

נסיגה שקטה.

סילבר סירב לבקר את בן-גוריון בשדה-בוקר, אך גילה ידידות רבה לראש הממשלה, שעודד אותו במאבקו נגד מתחרהו, נחום גולדמן. הוא נפגש עם ה-רבנים הראשיים אייזיק הלוי הרצוג ויצחק נסים, דבר שגרם לסערות-רוחות בקרב ה'יהדות האדוקה באמריקה, המנהלת מלחמה חריפה נגד הרבנות הרפורמית אשר סילבר משתייך אליה.

אולם פעולותיו בארץ לא יכלו לחפות על הבעיה הציונית הנושנה: שום מנהיג ציוני אינו שש למלחמה נגד ממשלת מולדתו, למען ישראל. כשהיה על סילבר לבחור בין הבית הלבן של אייך לבין הראש הלבן של בי. גיי, התכונן לנסיגה שקטה.

• סילבר הכחיש בתוקף את הידיעה של מעריבי סילבר ביקר בבית הלבן, השתמש בדת אזורית. בזאת אישר את הידיעה ה'קודמת של העולם הזה (963), שבכלל אין לו עוד גישה לבית הלבן.

ארבעת הגדולים בגיבה. הפגישה אורגנה בקושי, ושרת יצא ממנה במצב-רוח עכור.

מתחת לאפס. הסובייטים לא הסתירו מעולם שאהדתם למשה שרת היא כמה מע'לות מתחת לאפס. הם רואים בשרת אדם המייצג אינטרסים אמריקאיים, בניגוד לצרכי עמו.

אולם פליטת-הפה של מולוטוב, חמור ה'פנים, לא היתה הבעה ספונטאנית של רגשות אישיים. פרשנים מוסמכים בירושלים, ש'ידעו כי קיימת אפשרות של תזווה קטנה של ברית-המועצות לטובת ישראל, הסיקו ממנה מסקנה מפורשת. לדעתם רצה מול'טוב לרמוז שאמנם תזווה כזאת אפשרית, אלא שהיא לא תיתכן כל עוד מכהן משה שרת כשר-החוף של ישראל.

רת

הגשמה אישית

קשה לתאר מוסד פחות יעיל מועדה ה'מורכבת משני אנשים, אשר בידי אחד מהם מרוכז כל כוח הביצוע. כזו היא ועדת'הפרים המשגיחה על מתן-היתרי-עבודה לש'בת. חברה: גולדה מאירסון ומשה שפירא. במקרה של חילוקי דעות, לא מתקבלת הח'טה, וגולדה מאירסון מוציאה היתרים כראות עיניה.

בשבוע שעבר החליט משה שפירא כי מלאה כוס חילול השבת. הוא ניגש לשפוך אותה, ואת לבו, בישיבת הממשלה, הרצה ארוכות על מצב חילול השבת בחרושת, שהוא בלתי-נסבל.

"כן — כן — כן" — ההרצאה היתה מעניינת, אולם דויד בן-גוריון הפסיק את השר המשופם בשאלה תקיפה: "אתה מכיר את מפעלי איסונג בטנטורה?"

"כן, השיב השר.

"אתה יודע שהם עובדים בשבת, בלי ל'ק'בל היתר לכך?"

"כן, השיב השר.

"אתה יודע מי הבעלים?"

"כן, השיב השר.

בוה נסתים הרושיח, וגם הויכוח על חילול השבת בממשלה. לא היה שום צורך בהמשך. כי משה שפירא ידע, בדיוק כמו

דוחם-ישבת גניחובסקי
"אתה מכיר את הבעלים?"

דויד בן-גוריון, מי הם בעלי הכבשן מחלל'השבת: בני משפחתו של אליוו משה גני'חובסקי, אחד מראשי הצועקים חמס נגד חילול השבת במדינה. חבר הכנסת הרא'שונה והשניה, ומועמד מספר 16 של רשימת הפועל-המזרחי לכנסת השלישית.

מוצא טרר

סטטיסטיקה מיוחדת במינה מסר השבוע ראש מחלקת הכשרות של הרבנות התל'אביבית: העיר הגדולה ביותר בישראל צו'רכת 15 אלף קילוגרמים של בשר-חזיר לחודש.

לפי אומדנה זהירה זו, צורך כל תושב